

**TOMA KEMPENAC – KAKO STEĆI UNUTARNJI MIR :
IZLOŽBA DJELA „NASLJEDUJ KRISTA“ – NOĆ KNJIGE 2021.**

Ankica Landeka

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku
Katolički bogoslovni fakultet u Đakovu – Središnja nadbiskupijska i
fakultetska knjižnica
knjiznica2@djkkbf.hr

Tihonija Zovko

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku
Katolički bogoslovni fakultet u Đakovu – Središnja nadbiskupijska i
fakultetska knjižnica
knjiznica1@djkkbf.hr

Mario Kovač

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku
Katolički bogoslovni fakultet u Đakovu – Središnja nadbiskupijska i
fakultetska knjižnica
knjiznica3@djkkbf.hr

BROJ
BIBLIOGRAFSKE
JEDINICE

401

Uvod

U Godini čitanja 2021. mnoge knjižnice uključile su se svojim programima u nastojanju da svojim korisnicima ukažu na ljepotu, vrijednost i važnost čitanja.

Središnja nadbiskupijska i fakultetska knjižnica u Đakovu pridružila se Manifestaciji „Noć knjige 2021.“ koja je ove godine isticala ljekovitu moć knjige. Tim povodom u knjižnici je bila postavljena izložba djela „Nasljeduj Krista“ Thomasa a Kempisa koja se čuvaju u knjižnom fondu.

Ovo klasično djelo katoličke duhovnosti, nakon Biblije, najprevođenije je i najčitanije djelo u povijesti. Kroz stoljeća bilo je izvorom duhovne okrepe, utjehe i nade svima koji su ga uzeli u ruke. Svojom vječnom svježinom svjedoči o univerzalnoj i neprolaznoj vrijednosti Kristova nauka. Do danas je tiskano oko 4.000 izdanja na više od 100 jezika.

Izložbu je bilo moguće pogledati od 23. travnja do 30. travnja 2021. u prostoru Čitaonice knjižnice, a sadržavala je 20 izdanja tiskanih od 17. do 20. st. (najstarija knjiga tiskana je 1647. u Antwerpenu, a najmlađa 1998. u Zagrebu).

Slika 1. Toma Kempenac

Biografski podaci

Toma Kempenac¹ (latinski Thomas à Kempis, njemački Thomas von Kempen), augustinac, njemački duhovni pisac i mistik, rodio se 1380. u Kempenu kraj Kölna (okrug Viersen, Nordrhein-Westfalen), kao Thomas Hemerken, sin kovača Johanna i učiteljice Gertrud Kuyt. U rodnom Kempenu polazio je latinsku školu, a 1392. slijedio starijeg brata Johanna u nizozemski grad Deventer (provincija Overijssel, biskupija Utrecht), gdje je pohađao gradsku školu. Bio je član zajednice Braće zajedničkoga života, a 1399. stupio je u augustinski samostan svete Agneze u Sint Agnietenbergu kraj Zwollea (provincija Overijssel, Nizozemska), u kojem je njegov brat izabran za priora. U augustinski red stupio je tek 1406, a za svećenika je zaređen 1413. U tom samostanu Thomas je boravio 72 godine, sve do svoje smrti. Bio je, pored ostalog, učitelj novaka, prior i zamjenik priora. Učenik Gerarda Grootea (1340-1384), bio je jedan od najutjecajnijih zagovaratelja pokreta *devotio moderna*, crkvenog duhovnog pokreta u XIV. i XV. stoljeću. Njegove relikvije čuvaju se u bazilici Naše drage Gospe u središtu nizozemskog grada Zwollea. U katoličkom kalendaru njegov spomendan slavi se 25. srpnja.

¹ JARM, Antun, Riječ o piscu i knjizi, u: THOMAS a Kempis, Nasljeđuj Krista, Prometej, Zagreb, 1998., str. 246-248.; Toma Kempenac, u: Opći religijski leksikon A-Ž, glavni urednik Adalbert Rebić, LZMK, Zagreb, 2002., str. 964.; Toma Kempenac, u: Hrvatska enciklopedija // <https://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=61658> (pristupljeno 27.10.2021.)

Napisao je mnoge duhovne spise na latinskom jeziku u duhu *devotio moderna*, a kao najpoznatije pripisuje mu se remek-djelo katolički klasike+ **Nasljeduj Krista** (*De imitatione Christi*). Djelo je prvi put objavljeno 1472. godine, a od XV. stoljeća najčitanije i najutjecajnije duhovno štivo u Europi.

Marko Marulić, prvi je na hrvatski jezik preveo spomenuto djelo 1500. godine, a nakon njega Isusovci Atanazije Jurjević (1629.) i Bartol Kašić (1641.), pavlin Ivan Krištolovec (1719.), Marijan Jaić (1833.) i mnogi drugi.

Tomi Kempencu pripisuje se uzrečica „***U svemu sam tražio mir, ali ga ne nađoh nigdje osim u kutu uz knjigu***“, što je citirao talijanski romanopisac Umberto Eco na prvim stranicama svojega romana „Ime ruže“.

Djela

1. Thomae a Kempis, canonici regularis ord. S. Augustini, De Imitatione Christi libri IV: Ex recensione Philippi Chifletii, Balernae abbatis, nec non ecclesiae metropolitanae Vesontinae canonici et vicarii generalis.- Antverpiae: ex officina Plantiniana Balthasaris Moreti. M. DC. XLVII, [1647].- 439 str.; 15 cm
Pećatni ex libris Vlasništvo biskupijske knjižnice u Djakovu.

2. Radnić, Mihajlo

Pogargegne izpraznosti od sviyeta, u trii diela razdiegleno = De contemptu vanitatum mundi, libri tres illiryco idiomate / sloxeno i izvageno u iezik slovinsky bosansky iz Svetoga pisma i razlikye izkuscanie naucitegla i pisaca po fra Mihaylu Radnichiu Bacaninu, Romae : ex Typographia Christophori Dragondelli, MDCLXXXIII [1683]. - 566 str. ; 32 cm

Pećatni ex libris Vlasništvo biskupijske knjižnice u Djakovu XIV. 88 broj 1133; rukopisni ex libris Georgy Kopar; na koricama napisano Hic liber emplus Gerogium Kopar parochum Sotten a conventu Illokiens anno 1778.

Radnićeve razmišljanja o ispraznosti napisana na osnovi odabranih odlomaka iz Biblije i drugih nabožnih djela. O kojim se djelima „naučitelja i pisaca“ radi, vidljivo je iz imprimatura: *Opus admodum R. P. fratris Michaelis Radnich ... cui titulus Vanitatum mundi contemptus, illiryco vero... ex Ioanne Gersone, Thoma a Kempis,*

didaco Stella, aliisque contemplatiuae vitae piis auctoribus latino et italico sermone in patriam illirycam linguam permutato.

3. De imitatione Christi libri quatuor. – Bassani: Typis Jo Antonii Remondini supemtorum premisu, <1712.>- 488 str.; 11 cm
4. Dell'Imitazione di Cristo di Tommaso da Kempis libri quattro, da alcuni per errore attribuiti a Giovanni Gersone. Nuova esatta traduzione fatta dal Latino, migliorata sì ne'sentimenti, come nello stile e accresciuta di moltissime citazioni de'testi della Scrittura, dall'abate Chiari da Pisa. Venezia: Nella stamperia Remondini, 1763. – 360 str.: illustr.; 13 cm
5. Thomae a Kempis De imitatione Christu libri IV. .- [Tyrnaviae]: typis Tyrnaviensibus, 1773.-384 str.:illustr.; 14 cm
6. Thome od Kempah kanonika redovnog Od naslidovanja Isukerstova knjige csetiri : na vechu korist duhovnu bogoljubnih dushah u Slavonski jezik privedene / [Ponizni privoditelj o. Marian Jaich Reda S. O. Franje, Derxave S. Ive Kapistrana Derxavnik, Brodjanin]. U Budimu : Slovima Kraljevske Mudrouchne Skupshtine pritishtene, godine 1833.- XXXVI, 412, [2] str. ; 13 cm
Pečatni ex libris Vlasništvo Biskupijske knjižnice u Djakovu
7. Thomae a Kempis De imitatione Christi libri IV. - Coloniae Agr. [ua] Schwann [1845].- 480 str.; 12 cm
Pečatni ex libris Matija Šimoković, kapelan u Petrovaradinu. Posveta: Dar, poklon od veleč. g. M. Adamovića župniku u Rokovu Dolu 13.III. 1892.
8. De Imitatione Christi libri quatuor : ad fidem optimorum librorum et praecipue vetustissimi codicis de Advocatis accurate editi: Accedunt preces Missae, adjuncto precationum delectu in usum confitentium et communicantium/ curavit Johannes Hrabieta.-Altera editio.-Gerae; Lipsiae: Sumptibus J.M.C. Armbruster, 1847.-XVI, 373 str.:illustr.; 17 cm

9. Stope Hristove / što ih nekad napisao na jeziku latinskom Toma Hammerken, a sad ih na hrvatski jezik preveo Fran Kurelac. - [Zagreb] : [s. n.], 1868. (u Zagrebu : D. Albrecht).- XXII, 375, VII ; 12 cm
Tiskana posveta J. J. Strossmayeru.
10. Nasljeduj Hrista : (De imitatione Christi) / napisao Toma Kempenac ; s latinskoga jezika na hrvatski preveo Stjepan Bosanac. - Zagreb : Društvo Svetojeronimsko, 1903. (Zagreb : Tisak Antuna Scholza) – XV, 336 str.; 16 cm
11. Nasljeduj Krista / Toma Kempenac ; priredio Ivo Blažević ; uvodom Roberta Hugha Bensona.- U Zagrebu : Tisak Jugoslavenske štampe d.d., 1925.- XI, 316 str : [1] list s tablom ; 13 cm (Alvernska biblioteka ; knj. 3)
12. Nasljeduj Krista / napisao Toma Kempenac ; s latinskoga preveo Stjepan Bosanac.- U Zagrebu : Društvo sv. Jeronima, 1930. - 447 str. ; 13 cm (Jeronimska knjiga ; 345)
13. Nasljeduj Krista / Toma Kempenac ; priredio Ivo Blažević. - Split : Hrvatska knjižara, 1930. – VIII, 504 str : [19] str. s tablama ; 14 cm .-(Split : Leonova tiskara)

Pećatni ex libris Ćiril Kos
14. Nasljeduj Krista / Toma Kempenjac ; priredio Ivo Blažević ; [slike G. Fugela]. - Split : Hrvatska knjižara, 1939.- 544 str. : ilustr. ; 14 cm
Pećatni ex libris Josip Šverer
15. Nasljeduj Krista / Toma Kempenac; priredio Slavko Gabud. - Zagreb : Nadbiskupsko Bogoslovno sjemenište, 1959.- 359 str.; 15 cm (Ciklostil)
Ex libris Vilim Hirschenhauser

16. Nasljeduj Krista / Toma Kempenac; priredio Andrija Jagečić-Boltek.- Zagreb : Nadbiskupsko Bogoslovsko sjemenište, 1960. – 287 str.; 21 cm(Ciklostil)

17. Nasljeduj Krista / Toma Kempenac; [preveo Kardinal Alojzije].- 4. izd.- Zagreb: Hrvatsko književno društvo sv. Ćirila i Metoda; Zemun: Ž.U. Rimokatoličke crkve, 1987.-251 str.; 17 cm

18. Od naslidova'ja Isukarstova i od pogarjen'ja tašćin segasvitnjih : prijevod djela "De imitatione Christi" / Marko Marulić ; [priredio, popratio bilješkama i sastavio rječnik Milan Moguš]. - Split : Književni krug, 1989.- 369, VIII, 222 str. : ilustr. ; 20 cm (Sabrana djela Marka Marulića = Opera omnia ; knj. 9. - Splitski književni krug. Humanisti ; knj. 2, sv. 4. - Hrvatska djela ; 4)

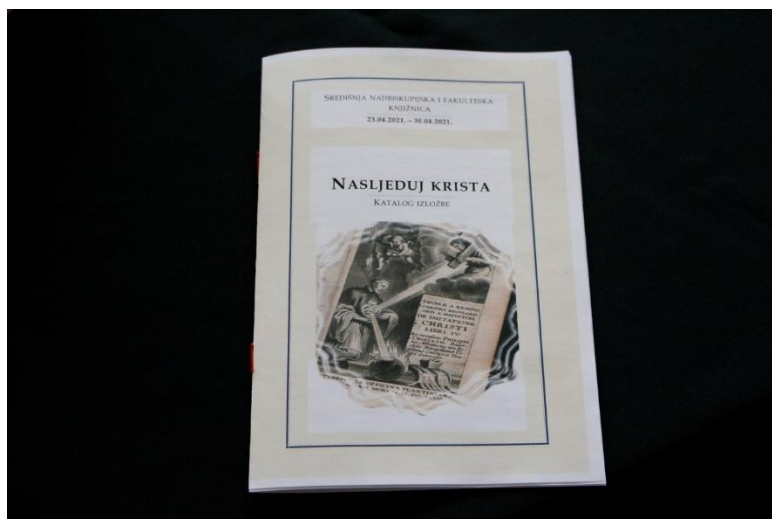
19. Četiri knjige Nasljeduj Krista; preveo Antun Jarm. – Đakovo: Vlast. naklada 1995. – 204 str.; 22 cm
Izdano kao rukopis u nekoliko primjeraka, u kompjuterskoj obradi prevoditelja 1995.

20. Nasljeduj Krista : četiri knjige / Toma Kempenac; [preveo Antun Jarm].- Zagreb: Prometej, 1998.-254 str.; 20 cm.-(Biblioteka Duhovna baština)

Nasljeduj Krista nudi aktualnu poruku i današnjem, u mnogo čemu rastresenom čovjeku. Svojom vječnom svježinom svjedoči o univerzalnoj neprolaznoj vrijednosti Kristova nauka.

„Moj je mir s onima koji su krotka i ponizna srca“

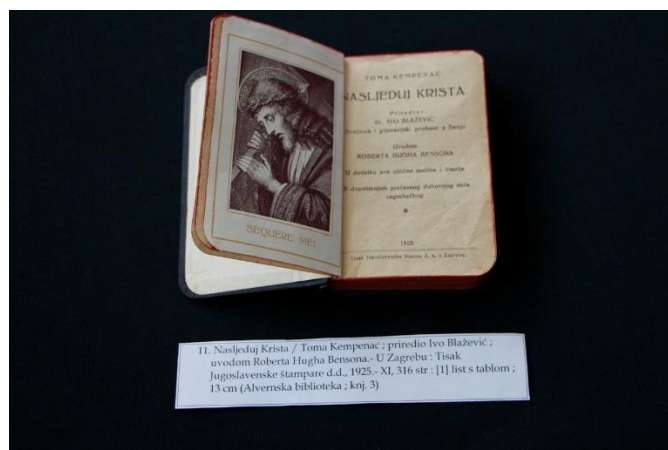
(3K 25,3)

Slika 2. Nasljeduj Krista – katalog izložbe

Slika 3. Izložba

Slika 4. Nasljeduj Krista – naslovna stranica izdanja iz 1925. godine